

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

---

Paul Theodor Carpow

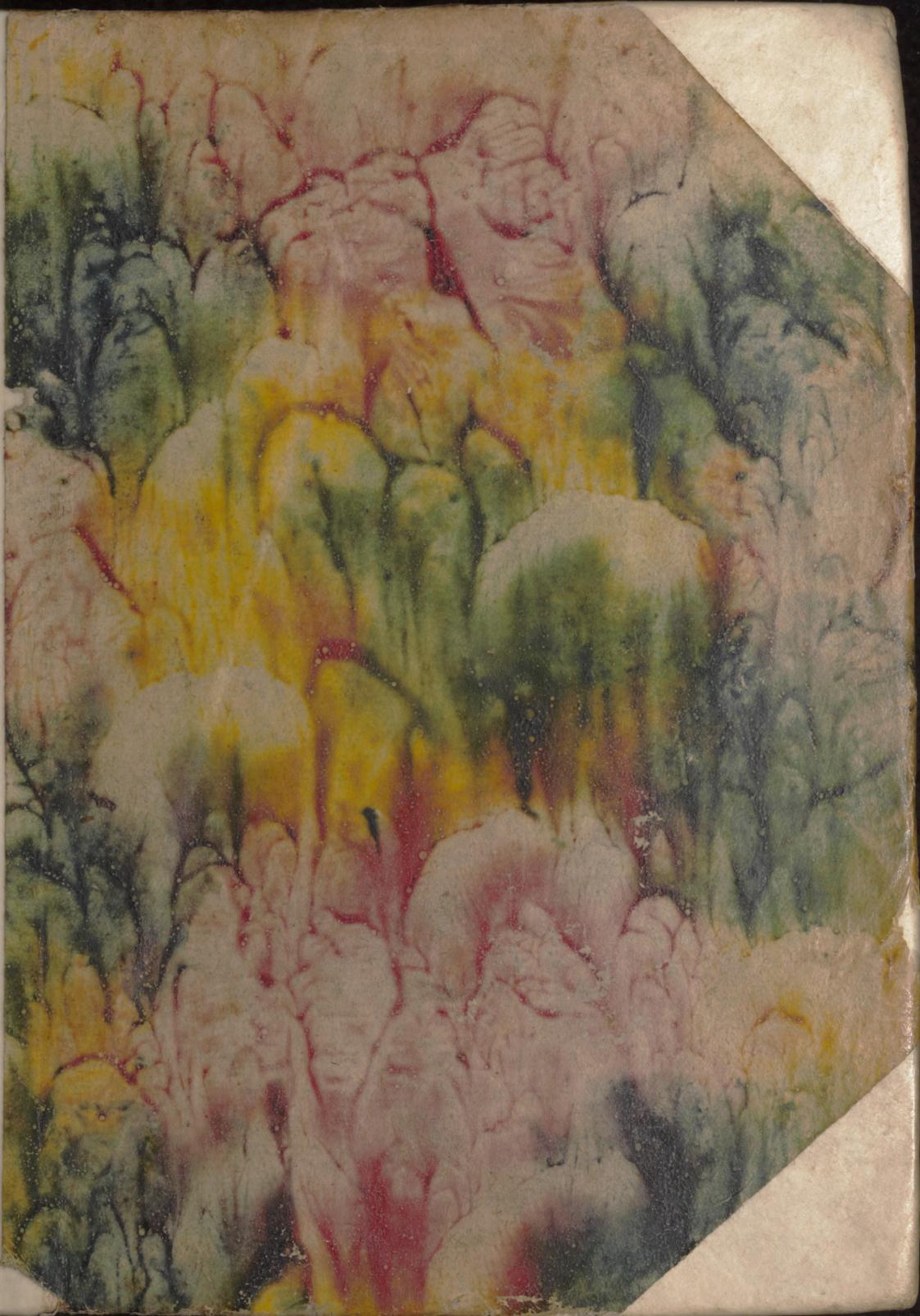
**Programma Pentecostale, Quo Rector Academiæ Paulus Theodorus Carpovius,
Phil. D. LL. OO. & CC. Prof. Duc. P. O. Jvdævm, Donvm Lingvarum Pro Vero Veri
Messiæ Charactere Agnoscentem, Brevibus Sistit, Piasque Mediationes, Pro
Officii Ratione Serio Commendat**

Rostochii: Typis Joan. Jac. Adleri, [1744?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862182182>

Druck   Freier Zugang

a. B.
48. 63. H.

63.

277

Fa - 1092 (63.)

1. Knapp de raptu et cruce Pauli
     dilect. prior 20. Wernsdorffus de mystica
     Theologia.
 2. Knapp dilect. posterior 21. Freylinghausen expositio
     exegeticob-philolo: ad psalmum
 3. Rambach de maiestate Christi.
     divina. 22. Pastores bethlehemitici
 4. Callenbergii historia ecclesiae
     orientalis recentior I. 23. Boehmes program: sacrum.
 5. Callenbergii histor. eccl: orient II. 25. Michaelis demonstravit
     quod substitutio vietria
     in opere redēctionis non
     admetetur per se p̄fectionib⁹ Dei.
 6. Michaelis de sapientia Christi.
 7. Baumgarten de statu anima
     rum separatarum. 26. De falsis fictisque
     religionibus.
 8. Baumgarten de fuga Christi
     anno rum.
 9. Fecht de forma caleche
     seos paulinae.
 10. Walchus tractatus de
     Salzburgensis fidei et credid.
 11. Reinbecks Gedenkniß der
     Gebülf Egoſti.
 12. Baumgarten de omnipre- 29. 27. Rus de introductione
     fentiae vera notione. 28. Ihle de nominib⁹ quib⁹ dan
     vet. et nou. Test.
 13. Elyxios spiritus sancti.
 14. Carpzov de Loyw Philo- 30. 41. Georgius de b. Lutheri
     nisi versione bibliorum
 15. Rufius de veris sinceri
     testatoris Christi requisitis.
 16. Watchius de Lollardis
     saec. XIII. testib⁹ veritatis.
 17. Resurrectionis Christi scop⁹.
 18. Carpouii program: pentecostale.
 19. Buddens deunctione
     sacra N: Test.
 20. Wernsdorffus de mystica
     Theologia.
 21. Freylinghausen expositio
     exegeticob-philolo: ad psalmum
     XVI.
 22. Pastores bethlehemitici
 23. Boehmes program: sacrum.
 24. Michaelis demonstravit
     quod substitutio vietria
     in opere redēctionis non
     admetetur per se p̄fectionib⁹ Dei.
 25. De falsis fictisque
     religionibus.
 26. Rus de introductione
     in n. Test. generali.
 27. Ihle de nominib⁹ quib⁹ dan
     vet. et nou. Test.
 28. Georgius de b. Lutheri
     versione bibliorum
 29. Freylinghausen. de cautionib⁹
     quib⁹ dan. quas probationes
     dogmatum theologorum etc.
 30. Baumgarten de immortalitate
     Christi et christianorum
 31. Baumgarten de iconolatria
     christianorum idololatrica.
 32. Michaelis de liminib⁹
     syraciſ.
 33. Stiberitz de arca
     foederis ordinaria columnar
     nabis et iugis etc.
 34. Michaelis ferias pascha
     les religiose custodiendas.
     de p̄tib⁹ anima Christi etc.

35. Gasferius ultima
fata noachi etc.
36. Jampert. Foedum
effectu respirationis
non cerebre demonstrat.
37. Juncker. de vera morto-
rum diagnosi etc.
38. Büchnerus de analysi
phosphori urinae.
39. Juncker de Chym-
ficatione.
40. Struenke de in-
congrui corporis
motus in salubritate.

PROGRAMMA
PENTECOSTALE,
QUO
RECTOR ACADEMIÆ,
**PAULUS THEODORUS
CARPOVIUS,**

PHIL. D. LL. OO. & CC. PROF. DUC. P. O.

**JVDÆVM, DONVM LINGVA-
RUM PRO VERO VERI MESSIÆ
CHARACTERE AGNO-
SCENTEM,**

BREVIBUS SISTIT;
PIASQUE MEDIATIONES, PRO OFFICII
RATIONE,
SERIO COMMENDAT.

R O S T O C H I I ,

Typis JOAN. JAC. ADLERİ, SERENISS. PRINC.
& ACAD. Typographi.

Suri

26
27
28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

18
19

20

21

22

23

24

Q
væ mei sunt officii, nunc ago, *Lectores O. O. Hon-
oratissimi!* Admodendi, ex sapienti majorum
instituto, festo hocce tempore estis, adqve
idem piis meditationibus pie transigendum
excitandi. Communico nunc *Vobiscum*, (ut, quæ in
timore Domini meditemini, habeatis), locum qven-
dam notatu dignissimum, e Celeberrimi hodie, &, cum
autoritate, tum eruditione pollutis Sectæ Pharisæicæ
Doctoris Scripto.. Testimonium in eo, qvanqvam præ-
ter intentionem autoris, sanctissimæ nostræ religioni per-
hibetur, cumqve de *lingvarum dono* in specie quoqve
agat, opportunissimo nunc tempore in lucem eum pro-
ferre mihi videor. Habetur is itaqve in optimo libro
בשנה חכמי R. MOSIS CHAGIS, Hierosolymitani, a
B.

B. nostro WOLFIO seqventi encomio (a) condecorati:
Ex sermonibus, qvi mibi cum illo interesserunt, intellexi, bo-
minem esse candidum, & juris judaici, reique & historiae in-
ter suos literariae, nec minus variarum linguarum peritissi-
mum.

(a) in Biblioth. Hebr. T. III. p. 755.

Monet is §. 237. libri modo laudati ex MAIEMO-
NIDIS, (qvocum plane consentit). Commentario Mischa-
nico ad Cap. פ'נ, felissima sub Messia sive Christi re-
gno tempora fore, neminem interim nisi stolidum tem-
pus illud tam anxie expectare spe divitiarum, splendi-
diorisqve conditionis, qvo pertineat v.g. in eqvo (b) vehi,

(b) Intelligenda hæc sunt maxime pro veteri hujus gentis sta-
tu. Scilicet, ex quo reges Iudæorum inter atque Principes,
personasque adeo honoratores, equorum, e regionibus
præcipue vicinis, ut Ægypto, adlatorum, usus invaluit,
ad reliquos etiam mos ille transit paulatim, adeo ut sig-
num paupertatis, vel aliter si constaret, summae man-
suetudinis tandem fuerit æstimatum, asino, familiarissi-
mo alias illi regioni animali, uti. Hinc de Messia præ-
dixit divinus vates ZACHARIAS Cap. IX. 9. Siehe dein
König kommt zu dir, ein Gerechter und ein Helfer, arm (alii
Demüthig ו') und reitet auf einen Esel. Signum interim
atque typum pacis quoque fuisse, qui vel versiculum se-
quentem legerit, nemo facile negabit. Major scil. semper fuit
& est hodiendum equorum, quam asinorum, in bello u-
sus. Stoliditatis itaque MAIEMONIDES incusat illos,
qui ipso suo rege honoratores esse cupiunt, & non nisi
cuticulam post adventum Christi sibi esse curandam,
suaviter somniant. Interim adveniente vero ac unico
Messia nostro, Iesu Salvatore, plurimos, & discipulos fe-
re ipsos, in illa hæresi fuisse, historia evangeli-
ca testatur. Nec negat Majem. rerum se tunc fore Do-
minos, sed tantum ob hanc carnalem rationem primario
ac præcipue regnum Messia non vult esse exoptandum.

) (2

vino.

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

19

20

21

22

23

24

DFG

vino generoso, sono interea Musico aures svaviter demulcente repleri; Prophetas potius, & pios qvosvis adventum & tempus Messiae adeo desiderasse, qvia eodem futurus sit confluxus justorum, futura optima Politia, sapientiae maxima ampliatio, promta ac sponte-nea Legis mosaicae observatio &c. מִפְנָן קַרְבָּתוֹן אֶל־אֱלֹהִים ob proximitatem Christi cum Deo, de qua dictum sit Ps. II.
Filius tu es meus, ego ipse hodie יִלְדוֹתִיךְ (c).

(c) Bene! Est itaque Christus Filius Dei, Provocatur ad prægnantem hunc locum *Aetor.* Xlll. 33. *Hebr.* 1. 5. V. 5. Notabilissima itaque est illa R. SALOMONIS IARCHI confessio, quæ initio Commentarii ejus in hunc Ps. habetur, scilicet Patres suos eum quidem (דָּרְשׁ) allegorice de Messia exposuisse, interim præstare ejusdem sensu literali inhærere, eundemque de Davide interpretari, ut NB Hæreticis (intelligit Christianos) facilius obviam ire queant. Ultima hæcce verba, ad qvæ potissimum hic respicimus, genuina esse, qvam qvam in impressis Codicibus facile non reperiantur, testis est erit tissimus POCKOCKIVS in *Not. Miscell.* ad P. M. p. 307. Ipse quoque eadem illa legi olim in bonæ notæ fidei qve MSto Commentario Raschiano, in Bibliotheca Wolffiana (ni me Adversaria mea fallant) nunc adservato. Idem confirmat NICOLAVS de LYRA, in Postilla sua ad hunc locum ita scribens: *R. Salomo in principio Glossæ hujus Ps. dicit sic: Magistri nostri exposuerunt hunc Psalm. de rege Messia, per quem intelligitur Christus in lege & prophetis promissus, veruntamen subdit: Sed ad intellectum Psalmi planum & literalem & propter responsionem ad Hæreticos exponitur de Davide.* Reliqua, qnæ ibi hinc pertinentia habet, chartæ angustia adponere non permittit.

Testatur deinde, sibi neqve fama, neqve experientia, neqve tandem ex traditione majorum cognitum esse qvendam Hæreticorum illorum, qui clarissimum Christi titulum sibi arrogarint, tanquam genuinum stemmatis

matis Davidici surcultum a gente sua agnatum, (d) cum tamen *Genealogia* primum veri Messiae criterium constituat atque signum. Addit, similiter cum reliquis quoque criteriis esse comparatum.

(d) Cum Servatorem quoque nostrum pessimorum horum hominum, Pseudochristorum Seriei haud dubie adscribat, *bistoria e contrario Evangelica* fidem nobis facit, Iesum a Iudeis tunc viventibus, adeoque *Mojemonidis* nostri majoribus pro Davidis Filio utique fuisse agnatum. Sed hanc Iudei parum curant. Quare interim ex illis posset, quomodo intelligenda ex mente majorum suorum sint verba in *Talmude*, *Tit de Synedriis* occurrentia, ubi Iesus dicitur fuisse קָרוֹב לְמִלְכֹת propinquus regni? Sed scio, nunquam iis, quæ hic excipiunt, defutura. Conferri vero meretur præstantissimum illud *volumen*, quo libellum pestilentissimum חַיוּזָק אֲמִינָה *Fortalitium fidei*, confutatum dedit Doct. GUSSETIUS, mox ab init.

Eiusmodi criteria (de quibus videri etiam potest SCHICKARDI *Jus regium Hebr.* eam not. CARPZO-VII, p. 456. sqq.) collegerunt MAIEMONIDES & A. BARBANELL, cui A. 1669. *Refutationem X. characterum de IESU Non-Messia* opposuit B. Antecessor noster, vir Celeberrimus, AUGUSTUS VARENUS, mihi vero nondum visam.

Non tamen, quantum, hæc dum scribo, memini, lingvarum peritiam sive donum, tanquam signum quodam speciale & requisitum veri Messiae omnino necessarium, adlegarunt. Urget vero illud quam maxime MOSES noster *Hycrofopolitanus*, præeuntibus aliis quibusdum, summæ, quod probe notandum, inter suos autoritatis viris, scribens: וְאֶחָד הַתְנִינִי שְׁחוּכֵר וּכוֹ Sensus est: Neque minus ita Je haberet, inque censum hic venit conditio illa ab Autore יְהֹוָה מְגִירִים ad IEREM. V. 13. memorata. Ad-

¶ 3

fert

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

19

20

21

22

23

24

fert nempe is ex OBSERVATT. Rabbi OBADIÆ Prophetæ e regione גוראות, verba, quæ sequuntur: סכאנ כל מרי i. e. Concluditur exinde, nemini, qui adserit se esse Prophetam, l. Spiritum Suum sicutem inhabitare, vel coelitus illi quædam revelari, fidem esse adhibendam, nisi LXX. linguis expedue loqui, & unicuique eum allocuturo responderemus valeat - - - - - Subjicit idem simile quid ex libro סוד ישרים scilicet: שרואים אישׁוּכוּ i.e. Quod si conspi ciatur aliquis arcana Legis revelans, neque tamen LXX. (e) calleat lingvas, is Magus certissime est, vel nominibus divinis (more Cabballistarum) abutitur.

(e) Has quoties memorant Hebræi, plurimas, immo omnes intelligunt linguas. Tot enim in confusione illa Babelica, pro numero scilicet familiarum, ortas esse vulgo creditur. Vid. ex gr. DAVID GANS, in *Zemach David*, sive *Chronologia sacro-profana* ad Annum M. 1996.

Attentionem, hæc vestram merentur, *Lectores O. O. Honoratissimi!* Neminem certe Vestrum fugit, nemo facile attonitus non miratur miraculosum illud Apostolis coelitus concessum lingvarum donum; nemo, confido, Vestrum, gratiam divinum erga singulas huius Universi gentes eminenter in eodem conspicuam, demississimo animi cultu non veneratur. Toties Vobis, & merito, maximum illud, & divinum plane beneficium, a verbi divini Præconibus e cathedra ecclesiastica inculcatur, quoties loetissimum hocce Pentecostes Festum reddit.

Dirigite nunc quoque idem ad vestram in fide sacratissima confirmationem, imo incredulæ etiam hactenus & miserandæ Iudæorum gentis, plateas urbis hujus his maxime diebus perstrepentis, eruditioinem, occasione ita forte ferente. Sed & tremendo illorum fato ac ex emplo cautius discite mercari, Cogitate ad adspectum illorum, illud Apostoli ad Roman. XI. 20. *Sey nicht zu stolz!*

stolz! sondern fürchte dich. Hat Gott der natürlichen Zweige nicht verschonet, daß er vielleicht dein auch nicht verschone.

Non habuerunt olim Iudei, si propriis ipsorum principiis standum, cur divinam Apostolorum legationem in dubium amplius vocarent. Ita etenim divina habet veritatem: (non piget hæcce, ut in promptu Vobis sint, adponere) Actor. II. 4. f. — und wurden alle voll des Heiligen Geistes, und fiengen an zu predigen mit andern Jungen, nach dem der Geist Ihnen gab auszusprechen. Es waren aber Juden zu Jerusalem wohnend, die waren Gottsfürchtige Männer, aus allerley Volk, das unter dem Himmel ist. Da nun diese Stimme geschah, kam die Menge zusammen, und wurden verstürzt, denn es hörte ein jeglicher, daß sie mit seiner Sprache redeten. Sie entsaßen sich aber alle, verwunderten sich, und sprachen unter einander: Siehe, sind nicht diese alle, die da reden, aus Galilea? Wie hören wir denn ein jeglicher seine Sprache, darinnen wir gebohren sind? Parther und Meder, und Elamiter, und die wir wohnen in Mesopotamia, und in Judea, und Cappadocia, Ponto und Asia, Phrygia und Pamphilia, Egypten, und an den Enden der Libien, bey Cyrenen, und Ausländer von Rom, Juden und Jüdengenossen, Greter und Araber: Wir hören sie mit unsern Jungen die grossen Thaten GOTTES reden. Sie entsaßen sich alle, und wurden irre, und sprachen einer zu dem andern: Was wil das werden? Die andern aber hattens ihren Spott, und sprachen: Sie sind voll süßes Weins.

Neque defuerunt, qui miraculoso hocce charactere plane convicti, manus veritati Evangelicæ uero tradiderunt. Legimus enim ejusdem Capitis vers. 41.

tria

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38
19

39

40

20

21

22

23

24

DFG

tria circiter hominum millia ipso illo die ad Ecclesiam Christi transiisse.

Facilis quoque ita Iudeis fuisse ab Apostolis s. Legatis atque missis, ad mittentem, IESUM, tanquam verum Messiam, argumentatio.

Sed haec nunc omnia Festis hisce diebus altius meditanda trado VOBIS ac relinquo. (f)

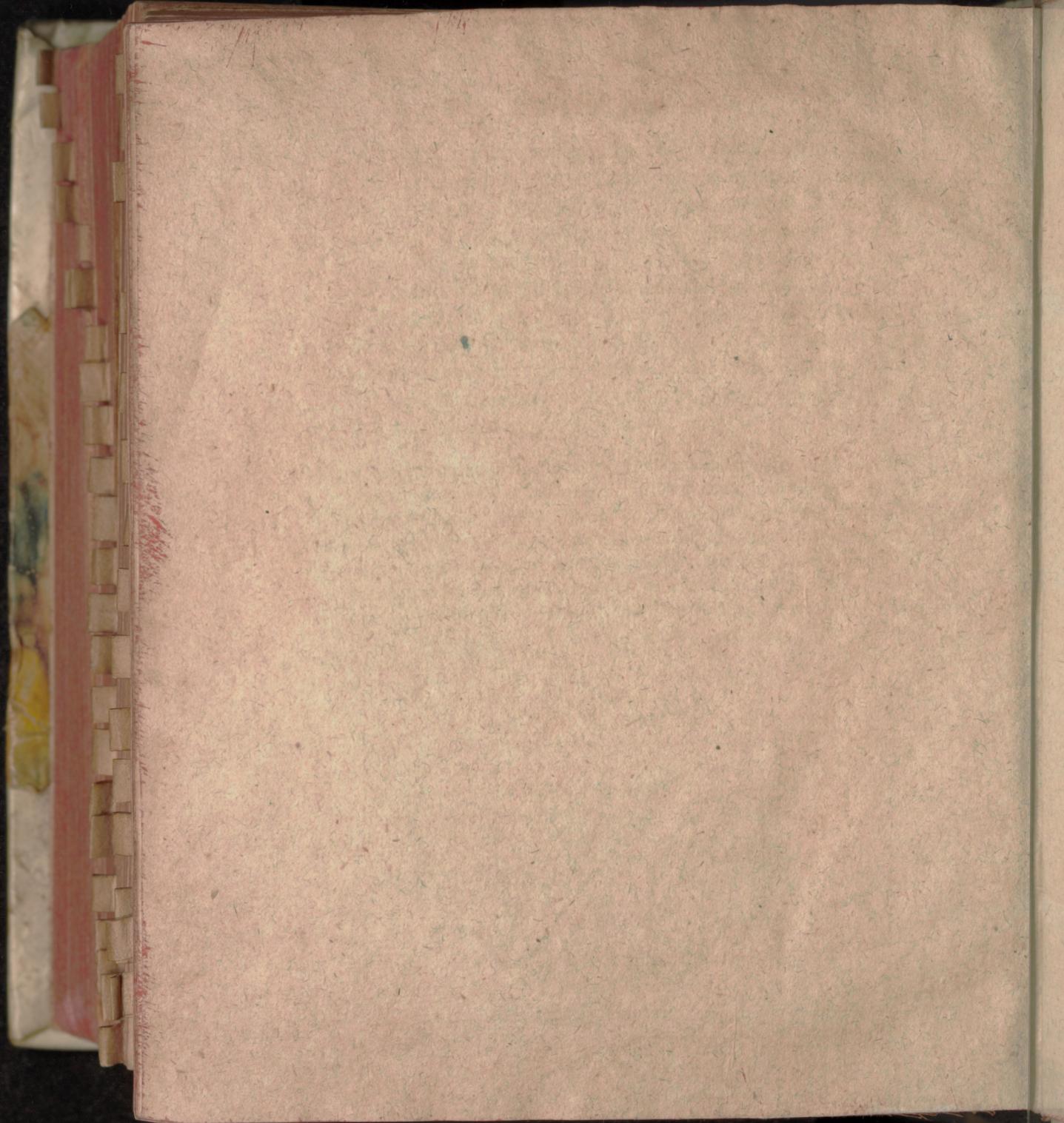
(f) Conf. cum hisce poterit, quod mihi non licuit, Cloe RUCKERI Oratio de dono Linguarum, invictissimo religionis Christianae argumento, in Den Hamb. Ver. de A. 1742. N. 47. p. 381 memorata.

P. P. FERIA I. PENTECOSTES
A. MDCCXLIV.
SUB SIGILLO RECTORATUS.

noxios producunt effectus, a nobis nunc expenden-
tibus hic quotidiana deprehendimus obseruatione, quod,
tenerorum delicatulorumque hominum molles ma-
corporis duri contrectatione aut tritu atteruntur,
tenera atque mollissima cum nerueis cutis papillis
r, immo nonnunquam destruantur dissoluanturque.
untur inflammatio, erosio cuticulae, hydatides, quid?
protrahatur talis inconsuetus labor, vesiculae gan-
Quod si porro saepius frequentiusque repetatur talis
dum nimis comprimit exprimitque liquida ex vasis
palmae et plantae manuum pedumque: efficit
illorum vasculorum, *binc tegumenta illarum par-*
reddit. Subinde quoque ex inflammatione cutis,
nominauimus loco, nascuntur dein, postquam par-
ae iterum consolidatae sunt, clavi in digitis pedum,
ero ganglia et ossa sesamoidea. *Ex his itaque pa-*
oribus, loco motionis adhibitis, manus et pedes mi-
nus ad multas actiones, quibus destinantur, minus ido-
r genesin autem excrescentiarum praeternalium
vicinas partes neruosas, et dolores inflammaciones-

bus itaque, femellisque teneris nunquam conueniunt labores
inconsueti, motionis loco instituendi. Namque si vel
tendamus ad noxios effectus hic adductos: illis tamen,
eiusmodi labores nullum adferant delectamentum, nec
edio peragantur, neutiquam conducent: vt superiori iam
tum dedimus commentatione (§. XXVI.).

§. XXX.

ali porro hominum determinatione quaedam mo-
noxiae euadere possunt, si promiscue adhibeantur.
m illarum partes quasdam corporis singulariter ad-
fit, vt, si in hominibus, qui singulari partis cu-
iusdam

F 2

